

**MEDE MOGELIJK GEMAAKT
DOOR DE OVERHEID**

**OVER TELEVISIECOPRODUCTIES MET DE OVERHEID
IN 2006 EN 2007**

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding en inkadering	4
2.	Hoeveelheid coproducties en financiële bijdrage	6
3.	Meldingsprocedure	8
4.	Analyse van het AV materiaal	9
5.	Analyse achterliggende stukken	15
6.	Conclusie	17
7.	Bijlagen	18

1. INLEIDING EN INKADERING

Tijdens het vragenuur in de Tweede Kamer op dinsdag 22 januari van dit jaar werd aan de orde gesteld hoe de ministeries omgaan met het cofinancieren van omroepproducties. De directe aanleiding voor deze vragen was berichtgeving in de pers over het actualiteitenprogramma EenVandaag dat een overheidsbijdrage had ontvangen zonder dat dit aan het publiek duidelijk werd gemaakt. In afkeurende publicaties hierover werd zelfs gesproken van overheidspropaganda. De Volkskrant publiceerde vervolgens vlak voor het kamerdebat een overzicht van programmaonderdelen die tot stand zijn gebracht met financiële inbreng van de overheid.

Tijdens het debat liet de minister van OCW de Kamer weten dat hij het Commissariaat voor de Media had gevraagd om over de periode 2006 – 2007 alle gevallen van coproductie te bekijken en te bezien of de ministeries zich aan de regels hebben gehouden.

In het navolgende wordt allereerst beschreven wat de achtergrond is van de onderhavige problematiek en daarna zal aan de orde komen op welke wijze het Commissariaat gevolg heeft gegeven aan het verzoek van de minister en tot welke bevindingen het onderzoek naar coproducties in 2006 en 2007 heeft geleid.

Het fenomeen van de coproductie is niet nieuw. Al lange tijd komt het voor dat ministeries met omroepinstellingen samenwerken om de bekendheid van overheidsbeleid bij de bevolking te bevorderen. Een van de instrumenten die daarvoor worden ingezet is de coproductie, oftewel een programma op radio of televisie waaraan omroepen en ministeries ieder zowel een financiële als een inhoudelijke bijdrage leveren.

Lang was het onhelder onder welke voorwaarden ministeries met omroepen in zee konden gaan om gezamenlijk een programma tot stand te brengen. Ondermeer vanwege de ruime mogelijkheden van programmaparticipatie en het gebrek aan transparantie, zijn de regels voor coproducties die sinds 1981 van kracht waren uiteindelijk aangescherpt. Dat gebeurde in de 'Aanwijzingen inzake coproducties en andere omroepprogramma's' van 30 juni 2004, hierna kortweg 'de Aanwijzingen'. De regeling is ondermeer te raadplegen op www.cvdn.nl → beleidsregels. Het belangrijkste doel van de Aanwijzingen is *'... te voorkomen dat de overheid in een positie komt, waarin zij anoniem en onherkenbaar zendtijd koopt ter beïnvloeding van het publiek.'* Het dient met andere woorden voor het publiek steeds helder te zijn wie de afzender is van de uitgezonden boodschap.

Op basis van de aanwijzingen moeten coproducties door middel van een standaardformulier worden aangemeld bij de RVD, die toetst of aan de uitgangspunten wordt voldaan. Als dat het geval is krijgt het ministerie een brief die als groen licht kan worden opgevat. Het is de bedoeling dat bij de aanmelding duidelijk wordt gemaakt welke communicatiedoelstelling aan de coproductie ten grondslag ligt en dat een script of een synopsis van het te produceren programmaonderdeel voorhanden is.

De aanmeldingsformulieren vormen voorts de bron voor de jaarlijkse rapportage over aangeelde en door de omroepen uitgezonden coproducties die de Minister President aan de Tweede Kamer doet toekomen.

De Aanwijzingen beschrijven allereerst wanneer het *niet* toegestaan is een coproductie aan te gaan. Dat is het geval wanneer het desbetreffende programmaonderdeel geheel of gedeeltelijk bestaat uit nieuws, actualiteiten of politieke informatie.

Daarnaast is coproductie niet toegestaan als in het programmaonderdeel bewindspersonen optreden.

Als het programmaonderdeel overwegend een amusementskarakter draagt is dat eveneens een beletsel voor coproductie. Een uitzondering op deze algemene regel is alleen mogelijk als in het

communicatieplan van het ministerie aannemelijk wordt gemaakt dat de doelgroep die bereikt moet worden niet op een andere wijze te bereiken is.

Omdat volgens de toelichting op de Aanwijzingen moet worden voorkomen dat een verholde, niet gewenste geldstroom richting de publieke en commerciële omroep gaat, is bepaald dat het programmaonderdeel voor niet meer dan de helft wordt bekostigd uit publieke middelen. Het Commissariaat verstaat het opleggen van deze financiële drempel zo dat ook voor ten hoogste vijftig procent van de productiekosten kan worden bijgedragen aan programma's van de publieke omroep die al uit publieke middelen bekostigd wordt.

Om duidelijk te maken dat de overheid als medefinancier optreedt, geldt het voorschrift dat aan het begin en aan het einde van een programmaonderdeel in beeld wordt gebracht welk ministerie heeft bijgedragen. Voorts moet op de aan- en aftitelrol worden gecommuniceerd met welk doeleinde de coproductie tot stand is gekomen. Het voorschrijven van de vermelding van de cofinancier gebeurt zowel in de Aanwijzingen als in de artikelen 52b en 71l, van de Mediawet, waarin voor publieke respectievelijk commerciële omroepinstellingen is opgenomen dat vermelding van financiële bijdragen van overheidsinstellingen op dezelfde manier dient te geschieden als die van commerciële sponsors in de zin van de Mediawet. De Aanwijzingen zijn strenger omdat de Mediawet uit gaat van vermelding voor of na het programmaonderdeel en de Aanwijzingen vermelding op beide plaatsen voorschrijven.

Behalve dat de ministeries de Aanwijzingen dienen na te leven, moet ook conform de Mediawet worden gehandeld. Het gaat daarbij om het in acht nemen van de hierboven genoemde artikelen 52b en 71l. Tevens zijn voor de publieke en de commerciële omroepen de artikelen 48 en 71e Mediawet van belang. Hierin is vastgelegd dat omroepinstellingen vorm en inhoud van hun programma bepalen en verantwoordelijk zijn voor die programma's. Ministeries kunnen dus op grond van de Mediawet nooit verantwoordelijk worden gesteld voor inhoudelijke aspecten van omroepprogramma's.

Om te voorkomen dat externe geldgevers kunnen dicteren hoe de programma's er uit komen te zien, beschikken de omroepen bovendien over programmastatuten waarin waarborgen zijn opgenomen voor de redactionele onafhankelijkheid van de werknemers die bij de productie van programma's betrokken zijn.

Tijdens de controle door het Commissariaat van de programma's uit de jaren 2006 en 2007 is het regime voor coproducties door de werkelijkheid ingehaald. Zoals bekend nam de Ministerraad op 27 juni 2008 het besluit dat per 1 augustus van dit jaar een einde komt aan de praktijk van coproducties. Als reden voor dit besluit is aangegeven dat ondanks de strikte regels van de Aanwijzingen coproducties met enige regelmaat in opspraak blijven komen, omdat ze zouden leiden tot aantasting van de onafhankelijkheid van omroepen of tot ongewenste overheidsbeïnvloeding. Daarnaast heeft bij het besluit meegespeeld dat geld bedoeld voor publieksvoorlichting in een aantal gevallen meer het karakter heeft gekregen van een aanvullende inkomstenbron. Met het wegvallen van de mogelijkheid van coproducties rest de overheid nu nog de mogelijkheid om reclamezendtijd in te kopen, of om op te treden als sponsor die geen invloed heeft op de inhoud van de programma's. Ook kan natuurlijk nog steeds gebruik worden gemaakt van de zendtijd die jaarlijks door het Commissariaat wordt toegewezen aan de minister van Algemene Zaken ten behoeve van overheidsvoorlichting. In deze zendtijd worden de Postbus 51 spots uitgezonden die worden bekostigd met omroepmiddelen. Tegen betaling worden deze spots ook uitgezonden door de commerciële omroepen.

In het navolgende wordt per onderdeel van de Aanwijzingen nagelopen of de ministeries daaraan hebben voldaan.

Hoe het onderzoek is opgezet en hoe het beoordeelde materiaal is verkregen is beschreven in bijlage 1.

2. HOEVEELHEID COPRODUCTIES EN FINANCIËLE BIJDRAGE

Uit het beschikbare materiaal blijkt dat de ministeries coproducties aangaan met zowel de NPO als landelijke commerciële omroepen op landelijk gebied en daarnaast met lokale en regionale omroepen. Tussen de ministeries bestaan grote verschillen in de keuze van hun partners. Buitenlandse Zaken bijvoorbeeld coproduceert in bijna 70 procent van de gevallen met de NPO terwijl Justitie vrijwel alleen met de commerciële omroep SBS samenwerkte. Het gaat hier in het bijzonder om de 26 producties die zijn vervaardigd in het kader van de zogeheten &campagne. Het ministerie met de meeste coproducties met lokale en regionale omroepen is Buitenlandse Zaken.

TABEL 1

ALLE BEKENDE EN UITGEZONDEN COPRODUCTIES PER OMROEPTYPE IN 2006 EN 2007

	NPO	COMMERCIEËLE OMROEP	LOKALE EN REGIONALE OMROEP	TOTAAL
BuZa	28	6	7	41
BZK	1	1	0	2
Defensie	0	1	0	1
EZ	3	3	0	6
Justitie	0	26	1	27
LNV	2	6	0	8
OCW	2	0	0	2
SZW	2	2	0	4
V&W	3	12	0	15
VROM	6	4	0	10
VWS	4	2	1	7
Totaal	51	63	9	123

Op basis van de RVD aanmeldingen blijkt dat de ministeries in totaal ruim € 8,6 miljoen aan coproducties hebben besteed over 2006 en 2007.

Tussen de ministeries bestaan grote verschillen als het gaat om het totaal bestede bedrag, ook als naar de gemiddelde uitgave per coproductie wordt gekeken.

Het ministerie van BuZa geeft volgens de RVD lijst het meeste uit (ruim € 2 miljoen) gevolgd door VWS en V&W met respectievelijk rond € 1,3 en € 1,2 miljoen.

Omgerekend naar aantal coproducties geven achtereenvolgens Defensie, OCW en VWS gemiddeld per coproductie meer dan € 200.000 uit. Relatief goedkope coproducties worden gemaakt door Justitie, SZW, VROM en Buitenlandse Zaken. In tabel 2 zijn de details opgenomen.

TABEL 2

BIJDRAGEN AAN COPRODUCTIES PER MINISTERIE

CIJFERS OP BASIS VAN LIJST MET RVD AANMELDINGEN

	TOTAAL BIJGEDRAGEN	AANGEMELDE COPRODUCTIES	GEMIDDELD PER COPRODUCTIE
BuZa	€ 2.000.694	41	€ 48.797
BZK	€ 250.000	2	€ 125.000
Defensie	€ 384.000	1	€ 384.000
EZ	€ 972.403	6	€ 162.067
Justitie	€ 903.000	26	€ 34.731
LNV	€ 424.300	8	€ 53.038
OCW	€ 600.520	2	€ 300.260
SZW	€ 226.252	4	€ 56.563
V&W	€ 1.201.400	15	€ 80.093
VROM	€ 417.127	10	€ 41.713
VWS	€ 1.278.310	5	€ 255.662
Totaal	€ 8.658.006	120	€ 72.150

3. MELDINGSPROCEDURE

3.1 Hoe en op welke wijze controleert de RVD de naleving van de Aanwijzingen door de ministeries?

Zoals hierboven al kort aan de orde kwam moet een ministerie dat voornemens is een coproductie aan te gaan daarvan melding doen bij de RVD. Deze melding geschiedt op een standaardformulier. De ministeries geven op het formulier aan om welke productie het gaat en welke omroep de productiepartner is. Vervolgens wordt per aspect van de Aanwijzingen gevraagd of de coproductie daaraan voldoet. Het formulier bevat daarnaast aanvullende vragen over bijvoorbeeld de reden om in de coproductie te investeren en wie de producent is. Een exemplaar van een aanmeldingsformulier is bijgevoegd als bijlage 2.

Bescheiden die de beantwoording door het ministerie ondersteunen, zoals een begroting of een script, worden niet met het aanmeldingsformulier meegezonden. De RVD voert conform de taak die aan haar is opgedragen een controle uit die gebaseerd is op het uitgangspunt dat de ministeries alle vragen correct zullen beantwoorden. Met het geven van een akkoord is de rol van de RVD beëindigd. Er vindt geen terugkoppeling plaats of de coproductie daadwerkelijk tot stand is gekomen en evenmin vindt na uitzending controle plaats of de coproductie in de uitgezonden vorm aan de Aanwijzingen heeft voldaan. Of de kosten binnen de begroting zijn gebleven en de bijdrage van de overheid de grens van 50 procent niet heeft overschreden wordt niet gecontroleerd. Voorschriften zoals de oogmerkvermelding en het verbod op het optreden van bewindslieden in het programma kunnen ook niet gecontroleerd worden omdat de ministeries geen beeldmateriaal van de uitzending aan de RVD hoeven af te staan.

3.2. Worden alle coproducties aan de RVD gemeld?

Om deze vraag te beantwoorden zijn alle lijsten met genoemde coproducties nagelopen en met elkaar vergeleken. Deze check heeft slechts één noemenswaardige afwijking naar voren gebracht. Van de 44 op 13 augustus 2008 aan de Kamer gemelde in 2007 uitgezonden coproducties heeft het Commissariaat voor de productie "nationale rekentoets" geen aanmeldingsformulier onder ogen gekregen. Ook heeft het ministerie van OCW op onze vraag naar coproducties deze niet bij ons vermeld of ons materiaal hierover laten toekomen. Dat deze coproductie toch op de lijst staat komt waarschijnlijk door een late melding nadat de voorlopige lijst reeds was vastgesteld.

In een aantal gevallen werd materiaal ontvangen van coproducties die niet zijn gemeld bij de RVD. Zonder opvraag en zonder melding ontving het Commissariaat materiaal over de coproducties Shownieuws laat (Justitie - SBS, 11 afleveringen, 2007), Onder controle (VWS - RTL, 2 afleveringen) en Max en Martine (VWS - MAX, 4 afleveringen).

Duidelijk is dat niet alle coproducties aan de RVD worden gemeld.

In welke omvang ministeries, maar ook zbo's coproducties niet melden, is alleen door diepgaand onderzoek van de jaarrekeningen en achterliggende contracten te achterhalen. Een en ander ligt buiten het bestek van dit onderzoek.

4. ANALYSE VAN HET AV MATERIAAL

Met de analyse wordt een antwoord gegeven op de vraag van de minister of de tot stand gekomen coproducties voldoen aan de eisen van de Mediawet en aan de Aanwijzingen voor zover de eisen betrekking hebben op de inhoud van het programma. De eisen van de Mediawet hebben alleen betrekking op de aan- of aftiteling. De eisen van de Aanwijzingen gaan verder.

Om te beoordelen of het AV materiaal aan de mediawettelijke eisen en aan de Aanwijzingen voldoet, zijn voor zover mogelijk de uitgezonden coproducties met behulp van een codesheet/scanformulier (zie bijlage 4) geanalyseerd.

4.1 In hoeverre zijn ministeries bereid aan het onderzoek mee te werken?

Bij brief van 18 maart 2008, kenmerk SBO-001415-jvb (bijlage 3), is materiaal opgevraagd bij de ministeries van alle coproducties die in de jaren 2006 en 2007 zijn aangemeld. In deze brief is per ministerie aangegeven om welke producties het gaat. Het verzoek luidde om van elke coproductie of een serie het beeldmateriaal toe te zenden, bij voorkeur op dvd. Daarnaast is gevraagd om het bijbehorende script of synopsis, om de eindafrekening en om het communicatieplan. Als bij een coproductie meerdere ministeries betrokken waren is het materiaal bij ieder daarvan opgevraagd.

De brief met het verzoek om aanlevering van materiaal is verzonden aan elf ministeries: Buitenlandse Zaken (BuZa), Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), Verkeer en Waterstaat (VW), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Defensie, Economische Zaken (EZ) en Justitie.

TABEL 3		
AANGEMELDE COPRODUCTIES EN DOOR MINISTERIES GELEVERD AV MATERIAAL		
	AANGEMELDE COPRODUCTIES	AV MATERIAAL GELEVERD*
BuZa	41	38
BZK	2	2
Defensie	1	1
EZ	6	6
Justitie	26	22
LNV	8	6
OCW	2	2
SZW	4	0
V&W	15	13
VROM	10	7
VWS	5	5
Totaal	120	102

*zonder drie niet gemelde coproducties

De meeste ministeries hebben pas heel laat materiaal aangeleverd (zie de figuur in bijlage 1). Ter verklaring daarvan kreeg het Commissariaat uiteenlopende redenen te horen. Zo werd in een aantal gevallen aangegeven dat er slecht was gearchiveerd, zodat een tijdrovende zoektocht nodig was om gegevens boven tafel te krijgen. In andere gevallen werd de late reactie geweten aan het feit dat personen die bij de coproducties betrokken waren inmiddels niet meer bij het ministerie werkzaam waren.

In totaal heeft het Commissariaat van achttien coproducties geen materiaal ontvangen. Soms was dat AV materiaal, soms schriftelijke stukken. De reden van het ontbreken van dit materiaal is niet te achterhalen. Opvallend is het verschil tussen de ministeries: SZW heeft alleen schriftelijk, zonder overlegging van het gevraagde materiaal gereageerd, andere, waaronder BZK en EZ, hebben voor alle coproducties AV materiaal geleverd. Uiteindelijk kon van 94 coproducties AV materiaal achterhaald en geanalyseerd worden.

4.2 Voldoet het AV materiaal aan de Aanwijzingen en de Mediawet?

In het navolgende wordt per aspect van de Aanwijzingen beschreven of het beeldmateriaal daaraan voldoet.

4.2.1. Is het coproducerende bestuursorgaan vermeld op aan- of aftiteling?

Volgens aanwijzing 3, eerste lid worden bij een programma-onderdeel "coproductanten vermeld met in acht-neming van het bepaalde in artikel 52b vierde lid Mediawet. Aan het begin en einde van een programma-onderdeel dient de in bijlage 2 van deze aanwijzingen genoemde formulering die in dat geval van toepassing is, gebruikt te worden." Deze aanwijzing gaat verder dan de Mediawet die alleen om een vermelding in de aan- of aftitelrol vraagt.

In 13 procent, ofwel 12 van de 94 gescande coproducties, is geen vermelding van het betrokken ministerie op aan- of aftiteling aangetroffen. In deze gevallen is zowel de Mediawet als de Aanwijzingen niet nageleefd.

TABEL 4

AANGEMELDE COPRODUCTIES EN VERMELDING VAN HET COPRODUCERENDE MINISTERIE

	AANTAL GECONTROLEERDE COPRODUCTIES	VERMELDING OP AAN- EN/OF AFTITELING	ALLEEN OP AANTITELING	ALLEEN OP AFTITELING	OP AAN- EN AFTITELING
BuZa	38	34	0	24	10
BZK	2	2	1	1	0
Defensie	1	1	1	0	0
EZ	6	6	0	2	4
Justitie	10	10	0	10	0
LNV	6	6	1	1	4
OCW	1	1	0	1	0
SZW	2	1	0	0	1
V&W	13	9	0	4	5
VROM	8	6	0	3	3
VWS	7	6	1	3	2
Totaal	94	82	4	49	29

De vermeldingen zijn op verschillende plaatsen vorm gegeven. Soms geschiedt vermelding door middel van een billboard voorafgaand aan het programma-onderdeel, in andere gevallen met een vermelding op de aftiteling of een scroll onder in beeld tijdens het begin van een programma-onderdeel. Vaak is er sprake van een combinatie.

De vermelding op zich wordt ook op uiteenlopende wijzen gedaan. Zo wordt bij het programmaonderdeel Vreemde tralies de coproductie als volgt vermeld: *'Vreemde tralies kwam tot stand met medewerking van het Ministerie van Buitenlandse Zaken'*. Bij coproducties van Justitie wordt niet het bestuursorgaan genoemd maar de overheid in het algemeen. Zulke vermeldingen, hoewel ze mager van karakter zijn, zijn in dit onderzoek aangemerkt als in overeenstemming met de Aanwijzingen. Een voorbeeld daarvan is de algemene, enigszins cryptische, aankondiging *'Onderdelen van dit programma kwamen tot stand in samenwerking met de overheid in het kader van de &-campagne.'*

4.2.2. Is op de aftiteling aangegeven met welk oogmerk het bestuursorgaan de coproductie wenselijk heeft geacht?

Volgens artikel 3, tweede lid van de Aanwijzingen wordt in de aftiteling van een programmaonderdeel *"duidelijk en waarneembaar aangegeven met welk oogmerk het bestuursorgaan de coproductie wenselijk heeft geacht."*

De vraag is wanneer aan deze eis voldoende is tegemoet gekomen. Uitgangspunt zou wel moeten zijn dat het oogmerk kort en bondig over het voetlicht moet worden gebracht, omdat artikel 52b van de Mediawet voorschrijft dat de vermelding van de sponsors in totaal ten hoogste vijf seconden mag duren. Het vierde lid van dit artikel bepaalt dat de vijf seconden regel van overeenkomstige toepassing is op programmaonderdelen waaraan een overheidsinstelling een financiële bijdrage heeft geleverd.

TABEL 5

AANGEMELDE COPRODUCTIES EN VERMELDING VAN HET OOGMERK

	AANTAL GECONTROLEERDE COPRODUCTIES	VERMELDING OOGMERK OP AAN- OF AFTITELING
BuZa	38	9
BZK	2	0
Defensie	1	1
EZ	6	2
Justitie	10	7
LNV	6	3
OCW	1	1
SZW	2	1
V&W	13	8
VROM	8	4
VWS	7	3
Totaal	94	39

Als er een oogmerk wordt vermeld dan gebeurt dat in vrijwel alle gevallen op de aftiteling en soms ook op de aantiteling. In één geval (Defensie) is de oogmerkvermelding alleen op de aantiteling te zien. Dit is niet volgens de regels, maar eigenlijk maakt informatieverstrekking bij het begin van het programma het voor het publiek duidelijker dat het programma mede door een externe partij is gefinancierd, omdat aan het eind van het programma de aandacht van de kijker zich meestal op andere dingen gaat richten.

In 59 procent, ofwel 55 van de gecontroleerde 94 coproducties, is geen oogmerkvermelding aangetroffen. Vooral de ministeries van BuZa en EZ blijven op dit punt van de Aanwijzingen in gebreke.

Ter illustratie van de wijze waarop de ministeries het waarom van hun participatie in de productie toelichten geven wij enkele voorbeelden.

Op de aftiteling van de coproductie Energy Survival van EZ en KRO staat *'Ihkv schoon en zuinig'*. De OCW – Teleac/NOT coproductie Hoe zo!? bevatte de vermelding *'met als doel wetenschap voor een breed publiek toegankelijk te maken'*.

Bij de V&W – Jetix coproductie Auto's stond de vermelding *Het doel van deze deelname is de verkeersveiligheid te bevorderen*.

De grote beurt, gecoproduceerd door Justitie, bevatte de vermelding *Onderdelen van dit programma kwamen tot stand in samenwerking met de overheid in het kader van de &-campagne*.

De vermeldingen zijn hier en daar vrij cryptisch. Bijvoorbeeld: *'Draagvlak voor internationale samenwerking, met een financiële bijdrage van het ministerie van Buitenlandse Zaken'*.

Het is voor de overheid ook wel moeilijker dan voor reguliere sponsors om het doel van financiële participatie duidelijk te maken. Na een commerciële sponsorvermelding als "Dit programma wordt mede mogelijk gemaakt door ..." zal het duidelijk zijn dat de sponsor zijn naamsbekendheid wil vergroten om zo de afname van zijn goederen of diensten te bevorderen. Voor een ministerie dat geen producten op de markt brengt maar aandacht wil vragen voor beleidsdoelstellingen die niet in een paar woorden te vatten zijn is dat minder makkelijk in een korte kernachtige boodschap te communiceren.

Er lijkt hier een zekere spanning te bestaan tussen de eisen die de Mediawet stelt en het voorschrift in de Aanwijzingen om duidelijk te maken met welk doel de overheid een financiële bijdrage heeft geleverd.

4.2.3. Betreft de coproductie een programmaonderdeel geheel of gedeeltelijk bestaande uit nieuws, actualiteiten of politieke informatie?

Om deze vraag te kunnen beantwoorden moet eerst helder zijn wat in deze context precies onder nieuws en actualiteiten wordt verstaan. Het Commissariaat heeft voor de classificatie aansluiting gezocht bij het systeem dat door de NPO is ontwikkeld. Binnen het systeem, dat bekend staat als de MJB indeling, geldt een ruime opvatting over wat als nieuws, actualiteiten of politieke informatie is aan te merken.

In de termen van de MJB indeling vallen vier coproducties binnen de categorie 111 (nieuws en actualiteiten) en twee binnen MJB categorie 114 (politieke informatie).

Het gaat om afleveringen van Shownieuws en Piet's weerbericht (Justitie - SBS), Coolpolitics verkiezingsreports (BZK - MTV) en Hart in ontwikkeling (BuZa - SBS).

Dat betekent dat 6 van de 94 coproducties niet voldoen aan aanwijzing 2a en het programmaonderdeel geheel of gedeeltelijk bestaat uit nieuws of actualiteiten dan wel politieke informatie. Daarbij zij nogmaals gezegd dat door aan te haken bij de MJB indeling, die door de publieke omroep is ontwikkeld, programmaonderdelen vrij snel onder de categorieën nieuws en actualiteiten vallen.

TABEL 6

**AANGEMELDE COPRODUCTIES
MET NIEUWS EN ACTUALITEITEN**

	AANTAL GECONTROLEERDE COPRODUCTIES	NIEUWS & ACTUALITEITEN OF POLITIEKE INFORMATIE
BuZa	38	1
BZK	2	1
Defensie	1	0
EZ	6	0
Justitie	10	4
LNV	6	0
OCW	1	0
SZW	2	0
V&W	13	0
VROM	8	0
VWS	7	0
Totaal	94	6

4.2.4. Treedt er in het programmaonderdeel een bewindspersoon op?

Onder bewindspersonen worden hier ministers en staatssecretarissen van het desbetreffende ministerie verstaan die in een coproductie optreden. In vijf coproducties is een dergelijk optreden te zien.

Op het niveau van afleveringen binnen een coproductie vindt een optreden plaats in twee procent van de gecontroleerde programmaonderdelen, wat neerkomt op vijf optredens in 333 programmaonderdelen.

De bewindspersonen die in de programmaonderdelen optreden zijn minister Eurlings (VW), minister Koenders (Ontwikkelingssamenwerking, zonder portefeuille), minister Kamp (Defensie) en minister Verdonk (Justitie, in de demissionaire periode minister zonder portefeuille belast met integratie, jeugdbescherming en reclassering. In de periode daarvoor vreemdelingenbeleid en integratie).

Minister Kamp geeft in het programmaonderdeel Dutchmil commentaar en introduceert zichzelf met de woorden "Ik ben Henk Kamp, minister van Defensie."

Minister Koenders treedt op als acteur in de toneelproductie *A revolution is not a tea party* dat in 2007 is uitgezonden. De heer Koenders bekleedt zijn ministersfunctie vanaf 22 februari 2007. Waarschijnlijk was hij echter nog kamerlid ten tijde van de repetities voor het toneelstuk en de productie van de televisieregistratie. Hij treedt bovendien niet op als minister.

Minister Eurlings, als zodanig aangekondigd, wordt geïnterviewd in Blik op de Weg, een programma waarin verkeersgedrag centraal staat.

Minister Verdonk komt twee keer voor in een programmaonderdeel. In een daarvan wordt zij geïnterviewd en benoemt Leontien van Moorsel als ambassadrice van de op integratie gerichte campagne in het programma Shownieuws bij SBS.

Naar de letter van artikel 2, aanhef en onder b, van de Aanwijzigingen hadden de desbetreffende coproducties niet mogen worden aangegaan. De afwijking van dit onderdeel van de Aanwijzigingen komt echter maar sporadisch voor en de uitlatingen van de bewindspersonen zijn nogal neutraal van strekking.

TABEL 7

**OPTREDEN BEWINDSPERSOON IN
TEN MINSTE ÉÉN PROGRAMMAONDERDEEL**

	AANTAL GECONTROLEERDE COPRODUCTIES	OPTREDEN VAN BEWINDSPERSOON IN PROGRAMMAONDERDEEL
BuZa	38	1
BZK	2	0
Defensie	1	1
EZ	6	0
Justitie	10	2
LNV	6	0
OCW	1	0
SZW	2	0
V&W	13	1
VROM	8	0
VWS	7	0
Totaal	94	5

In het voorgaande is per afzonderlijk onderdeel van de Aanwijzingen getoetst of een coproductie daaraan voldoet. Bij elkaar genomen voldoet het AV materiaal van maar 17 procent van de gemelde coproducties aan alle aspecten van de Aanwijzingen. 16 producties vermelden het bestuursorgaan in de aan- en aftiteling, vermelden het oogmerk, bevatten geen optreden van een bewindspersoon en zijn geen nieuws- of actualiteitenprogramma. Er is een duidelijke indicatie dat de Aanwijzingen strikte eisen stellen die de ministeries kennelijk moeilijk over de hele linie kunnen naleven, terwijl zij op de aanmeldingsformulieren, op basis waarvan de RVD voorgenomen coproducties beoordeelt, hebben aangegeven dat wel aan alle aspecten van de Aanwijzingen wordt voldaan.

TABEL 8

VOLDOEN VAN HET AV MATERIAAL AAN ALLE AANWIJZINGEN

	AANTAL GECONTROLEERDE COPRODUCTIES	VOLDOEN AAN ALLE AANWIJZINGEN
BuZa	38	3
BZK	2	0
Defensie	1	0
EZ	6	0
Justitie	10	0
LNV	6	3
OCW	1	0
SZW	2	1
V&W	13	3
VROM	8	5
VWS	7	1
Totaal	94	16

5. ANALYSE ACHTERLIGGENDE STUKKEN

Van 98 coproducties zijn achterliggende documenten geleverd. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de door bestuursorganen geleverde stukken.

	AANGEMELDE COPRODUCTIES	ACHTERLIGGENDE STUKKEN GELEVERD	SCRIPT OF SYNOPSIS	COMMUNICATIEPLAN	EINDAFREKENING
BuZa	41	39	20	15	26
BZK	2	2	1	1	1
Defensie	1	1	1	1	0
EZ	6	6	6	6	5
Justitie	26	23	22	22	1
LNV	8	5	2	2	1
OCW	2	2	1	0	0
SZW	4	0	0	1	0
V&W	15	14	6	5	12
VROM	10	3	1	0	0
VWS	5	3	2	0	1
Totaal	120	98	62	53	47

Hoewel er van 98 coproducties achterliggende stukken zijn geleverd betreft dit niet in alle gevallen de gevraagde stukken. Naast de in de tabel genoemde opgevraagde stukken zijn er diverse andere aangeleverd zoals conceptbeschikkingen, sponsorovereenkomsten en opdrachtbevestigingen.

Uit de eindafrekeningen is een steekproef getrokken om te kunnen beoordelen of het aandeel van de ministeries onder de grens van het voorgeschreven maximum van 50 procent van de productiekosten is gebleven.

Van de overige stukken is alleen een inventarisatie gemaakt. Er is dus niet gecontroleerd of het uiteindelijke programma het oorspronkelijke script volgt of dat het programma aansluit bij de doelstellingen die in een communicatieplan zijn geformuleerd.

Volgens artikel 2, aanhef en onder c, van de Aanwijzingen vindt geen coproductie van amusementsprogramma's plaats tenzij op basis van een communicatieplan duidelijk is gemaakt dat de doelgroep niet op andere wijze kan worden bereikt.

Met behulp van het MJB classificatiesysteem dat door de NPO wordt gebruikt voor de jaarlijkse rapportage over de inhoudelijke programmavoorschriften die aan de publieke omroepen zijn opgelegd, is bezien of onder de coproducties programma's voorkomen die als entertainment te bestempelen zijn. Dat bleek in vier gevallen zo te zijn.

Het gaat in casu om Het nationale verkeersexamen waaraan door V&W zowel in 2006 als in 2007 is bijgedragen en om de coproductie Energy Survival die eveneens in twee achtereenvolgende jaren is uitgezonden en waaraan het ministerie van EZ een bijdrage heeft geleverd.

Over de productie van Het nationale verkeersexamen zijn wel stukken aangeleverd, maar geen communicatieplan. Dat was wel het geval bij het programma Energy Survival.

Van een vijftiental coproducties is nagegaan of de in de aanmeldingsformulieren opgegeven bedragen overeenstemmen met de eindafrekening. In ongeveer de helft van de gevallen bleek de eindafrekening te kloppen met de opgave in het aanmeldingsformulier. Van de andere helft is

geen eindafrekening geleverd. De bijdrage van de ministeries aan coproducties blijft in alle onderzochte gevallen onder de maximaal toegestane 50 procent bijdrage aan de productiekosten.

Het ontbreken van zoveel eindafrekeningen is opvallend, omdat over de besteding van communicatiebudgetten toch verantwoording moet worden afgelegd in het kader van de jaarlijkse accountantscontrole.

Het ministerie van Justitie kon van 26 coproducties slechts één eindafrekening overleggen. Het ministerie van VROM participeerde in tien coproducties en verschaftte over geen daarvan een eindafrekening.

De financiële bijdrage van een bestuursorgaan wordt niet altijd aan de productie van een programmaonderdeel besteed. Het programmaonderdeel African School (BuZa – Llink) bijvoorbeeld is een BBC programma dat in Nederland is aangekocht en uitgezonden. Strikt formeel zouden zulke programmaonderdelen niet als coproductie aangemerkt mogen worden. Het is niet bekend is of er tussen de opgevraagde en zonder aanvullende informatie aangeleverde of niet aangeleverde coproducties meer van dergelijke aangekochte programma's aanwezig zijn.

TABEL 1 D

BIJDRAGEN AAN COPRODUCTIES PER TYPE OMROEP

CIJFERS OP BASIS VAN LIJST MET RVD AANMELDINGEN

	NPO	COMMERCIEËLE OMROEP	LOKALE EN REGIONALE OMROEP	TOTAAL
BuZa	€ 1.033.934	€ 816.667	€ 150.093	€ 2.000.694
BZK	€ 150.000	€ 100.000	-	€ 250.000
Defensie	-	€ 384.000	-	€ 384.000
EZ	€ 535.203	€ 437.200	-	€ 972.403
Justitie	-	€ 835.000	€ 68.000	€ 903.000
LNV	€ 120.000	€ 304.300	-	€ 424.300
OCW	€ 600.520	-	-	€ 600.520
SZW	€ 100.000	€ 126.252	-	€ 226.252
V&W	€ 106.376	€ 1.093.024	-	€ 1.199.400
VROM	€ 215.000	€ 202.127	-	€ 417.127
VWS	€ 394.806	€ 741.250	€ 142.254	€ 1.278.310
Totaal	€ 3.255.839	€ 5.039.820	€ 360.347	€ 8.658.006

De bestuursorganen hebben het meeste geld gestoken in coproducties bij commerciële omroepen. Het gaat om een totaal bedrag van € 5.039.820 tegenover € 3.255.839 bij de NPO.

De hoogste bijdragen zijn verstrekt door NCDO, onderdeel van BuZa, dat € 1.033.934 bijdroeg aan programma's die door de publieke omroepen zijn uitgezonden en door Verkeer & Waterstaat dat € 1.093.024 besteedde bij de commerciële omroepen.

Het Commissariaat beschikt wat de publieke omroep betreft over vergelijkingsmateriaal met voorgaande jaren.

In 2004 is een rapport uitgebracht over externe financiering van programma's van de landelijke publieke omroepen in 2002. Uit dit rapport, waarvoor gegevens van omroepen en producenten de basis vormden, blijkt dat in 2002 voor in totaal € 3.255.000 door overheden werd bijgedragen inclusief een bijdrage van een Vlaams ministerie. De bijdragen in dat ene jaar zijn toevallig precies even hoog als in de jaren 2006 en 2007 samen. Overheidsfinanciering van omroepprogramma's is dus bij de publieke omroep in een paar jaar significant afgenomen.

6. CONCLUSIE

Samenwerking tussen overheid en omroep in de vorm van een coproductie is alleen toegestaan als aan een aantal voorwaarden is voldaan. Deze zijn vastgelegd in de Aanwijzingen die beogen te voorkomen dat de overheid onherkenbaar en anoniem zendtijd koopt ter beïnvloeding van het publiek. De gezamenlijke ministeries hebben in 2006 en 2007 ruim € 8,5 miljoen besteed aan coproducties. Op basis van de Aanwijzingen moet transparant zijn dat de overheid aan bepaalde programma's heeft meebetaald maar dat de omroep de eindverantwoordelijkheid heeft voor de uitzending. In dat kader schrijven de Aanwijzingen vermelding van de overheidsparticipatie en van het oogmerk dat daaraan ten grondslag ligt voor. Daarnaast mag de overheidsbijdrage nooit meer bedragen dan 50 procent van de productiekosten.

Het valt vast te stellen dat de Aanwijzingen een flink aantal strikte voorschriften verbinden aan coproducties van omroepinstellingen en overheidsorganen. De rapportage maakt inzichtelijk in hoeverre deze voorschriften worden nageleefd.

Uit vergelijking van aanmeldingsformulieren en eindafrekeningen kwam naar voren dat in alle gecontroleerde gevallen de overheidsbijdrage onder het maximum van 50 procent van de productiekosten is gebleven.

Optredens van ministers in coproducties waren schaars. In slechts vijf van de 333 gecontroleerde programmaonderdelen trad een minister op. In procenten uitgedrukt is dat twee procent.

Minder goed is het voorschrift nageleefd dat kenbaar moet worden gemaakt dat de overheid aan de productie heeft bijgedragen. In dertien procent van de gecontroleerde coproducties is het coproducerende ministerie niet op aan- of aftitelrol vermeld.

De verplichting om duidelijk te maken met welk oogmerk de overheid bijdraagt, is het slechtst nageleefd. In 59 procent van de coproducties ontbrak de oogmerkvermelding.

Tabel 8 laat zien dat van 94 coproducties er niet meer dan zestien aan alle aanwijzingen voldoen.

Hoewel de aard van de afwijkingen in de meeste gevallen niet al te ingrijpend is, kan het niet de bedoeling zijn van aangescherpte Aanwijzingen dat zij niet nauwgezet worden nageleefd, of dat nu komt door onachtzaamheid, slordigheid, onvoldoende bekendheid met de regels of anderszins.

Daarbij komt dat in sommige gevallen formeel wel aan de Aanwijzingen is voldaan, maar dat materieel het doel van de Aanwijzingen niet wordt bereikt.

De controle op naleving van de Aanwijzingen vindt louter plaats met behulp van een globaal aanmeldingsformulier. Als de vragen op dat formulier zo zijn ingevuld dat de voorgenomen coproductie lijkt te passen binnen de Aanwijzingen is dat het einde van de procedure waarbij de RVD betrokken is. Dat nu lijkt onvoldoende. Als de mogelijkheid van coproduceren binnen de kaders van de Aanwijzingen in stand zou worden gehouden dient er op zijn minst een procedure opgesteld te worden die follow up geeft aan de aanmelding. Een dergelijke procedure zou moeten waarborgen dat de RVD of de departementen zelf in het oog houden of de productie daadwerkelijk doorgang vindt en na uitzending zou ter controle achteraf het volledige beeldmateriaal en een eindafrekening beschikbaar moeten zijn.

Voorts is gebleken dat er geen, of in ieder geval geen systematische effectiviteitsmetingen plaats vinden, terwijl met de data van de Stichting Kijkonderzoek op een eenvoudige manier kan worden nagegaan wat de kijkcijfers van een coproductie zijn geweest en welke doelgroepen er zijn bereikt. De overheid beschikt over deze data.

BIJLAGE 1

1. Onderzoeksvraag en geanalyseerd materiaal

Een coproductie is "een televisie- of radioprogramma waaraan meerdere partijen, waaronder in ieder geval een omroepinstelling en een ministerie of bestuursorgaan, een inhoudelijke en financiële bijdrage leveren." (zie Aanwijzingen). Een coproductie voor internet of printmedia valt niet onder de reikwijdte van de Aanwijzingen van de minister-president.

RVD: mondelinge informatie en aanmeldingsformulieren van de RVD

Na ontvangst van het verzoek van de minister heeft het Commissariaat allereerst contact gezocht met de RVD om meer inzicht te krijgen in het verloop van de aanmelding procedures. Op 4 februari 2008 heeft het eerste gesprek met de RVD plaatsgevonden en heeft de RVD alle aanmeldingsformulieren voor de jaren 2006 en 2007 ter beschikking gesteld. Aan de hand van deze documenten toetst de RVD of de ministeries zich aan de Aanwijzingen hebben gehouden.

Naast de aanmeldingen worden ook openbare lijsten, afkomstig van de RVD, bij dit onderzoek betrokken.

De rapportage coproducties naar de Tweede Kamer vermeldt voor 2006 75 coproducties (<http://www.minaz.nl/dsc?c=getobject&s=obj&objectid=1254>) (daarvan zijn 4 niet uitgezonden in 2006

<http://rijksbegroting.minfin.nl/2007/kamerstukken,2007/9/6/kst109760.html>) en voor 2007 44 coproducties (<http://www.minaz.nl/dsc?c=getobject&s=obj&objectid=111572>).

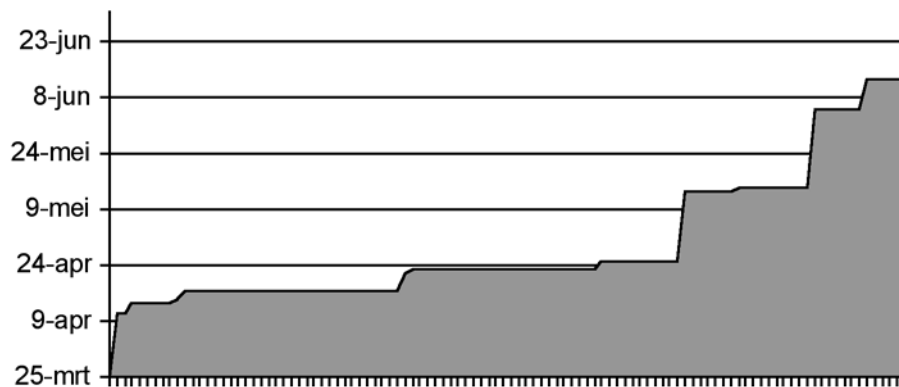
AV materiaal

De analyse van het AV materiaal heeft in het onderzoek centraal gestaan. Aan de hand van afgeronde producties kan worden getoetst of het AV materiaal aan de Mediawet voldoet, maar ook of de producties inhoudelijk aan de Aanwijzingen voldoen. Het Commissariaat had bij de start van het onderzoek het voornemen alle coproducties via archieven te achterhalen en te analyseren. Een probleem daarbij was dat de coproducties vaak onder een andere dan de bij de RVD gemelde titel uitgezonden worden. Het ministerie van VROM bijvoorbeeld meldde de productie 'Energielelabel van woningen' wat later een item bleek te zijn geworden in de RTL programma's Eigen Huis en Tuin en My First Home en in het SBS programma Het Blok. Het ministerie van EZ meldde de productie "Buitenland! Buitenkans!" die door de RVU is uitgezonden met de titel Grenzeloos ondernemen. Daardoor zijn de rechtermogelijkheden beperkt.

Het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid biedt als enig instituut in Nederland de mogelijkheid om op televisie uitgezonden AV materiaal uit het verleden te bekijken. Vanwege de rechtenproblematiek wordt echter alleen in zeldzame uitzonderinggevallen materiaal gearchiveerd waarvan de NPO niet de uitzendrechten bezit. Omdat de meeste coproducties met commerciële omroepen worden uitgevoerd maar ook soms met regionale en lokale omroepen was het niet reëel deze producties bij het onderzoek systematisch buiten beschouwing te laten. Daarom is ervoor gekozen de ministeries te vragen hun videomateriaal naar het Commissariaat te sturen. Binnen de gestelde deadline was maar een klein deel van het materiaal ontvangen.

Gezien het in het voorjaar uitgesproken voornemen van het Kabinet om met de praktijk van coproducties volledig te stoppen heeft het Commissariaat ervoor gekozen de deadline uit te stellen en alle tot eind juni binnenkomende materialen nog te analyseren en de verschijning van dit rapport tot eind augustus uit te stellen.

Figuur 1. Overzicht binnenkomst opgevraagd materiaal.

De grafiek laat zien dat het eerste materiaal op 25 maart werd ontvangen. Rond 13 mei beschikte het Commissariaat over ongeveer de helft van de opgevraagde dvd's. Omdat een deel daarvan niet afgespeeld kon worden ontstond verdere uitloop bij het verzamelen. Het laatste materiaal kwam op 13 juni binnen.

Om een oordeel te kunnen vormen is de inhoud van de coproducties door het Commissariaat bekeken.

Dat lukte niet volledig omdat een deel van de toegezonden dvd's door technische defecten onbruikbaar was. De ministeries die te beoordelen beeldmateriaal leverden zijn opnieuw benaderd, maar zij bleken niet allemaal in staat om binnen een redelijke termijn alsnog technisch geschikte beeld- en geluid dragers te produceren.

Om zo volledig mogelijk te zijn heeft het Commissariaat bij het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid op het Mediapark in Hilversum getracht het ontbrekende AV materiaal te bemachtigen. Met inbegrip van de bij dit instituut aangetroffen programmaonderdelen kwam het totaal aan gemonitorde coproducties op 94. Vier daarvan zijn radioprogramma's. De coproducties bestaan uit gemiddeld 5,8 afleveringen. De werkvoorraad bedroeg daardoor in totaal 542 programmaonderdelen. Hiervan zijn 333 beoordeeld. Van de series is altijd de eerste en laatste aflevering bekeken en de afleveringen daartussen met stappen van twee.

Omdat er een kleine mogelijkheid was dat het aangeleverde materiaal afwijkt ten opzichte van de uitzending is een kleinschalige vergelijking gemaakt tussen aangeleverde en uitgezonden programma's. Daaruit bleek dat de dvd's die van het ministerie kwamen identiek zijn aan het uitgezonden materiaal. Er zijn dus geen vermeldingen van ministeries verwijderd of later toegevoegd.

Als analyse-eenheid van de inhoudsanalyse is gekozen voor de gehele coproductie. Als dus in een van alle afleveringen niet voldaan wordt aan aspecten van de Aanwijzingen wordt de volledige coproductie geacht daaraan niet te voldoen.

BIJLAGE 2

Aanmeldingsformulier coproducties

Ministerie/ bestuursorgaan	Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Datum aanmelding	10 mei 2006
Contactpersoon	
Telefoonnummer en E-mailadres contactpersoon	
Werktitel coproductie	Nederland in Bedrijf (beoogd)
Definitieve titel coproductie	Nederland in Bedrijf (beoogd)
Betrokken omroepinstelling	RTL
Betrokken derden bij de coproductie	Oa Tineke Verburg, Rabobank, Achmea
Productiemaatschappij/ producent	Taco Zimmerman & Roel Kooi
Geplande uitzenddatum en uitzendstation	September – december 2006, RTL7 (beoogd)
Korte inhoud	<p>In 10 afleveringen van het programma zal aandacht worden besteed aan de missie van Verkeer en Waterstaat:</p> <p>Onder het motto 'Vertrouwd met water, vooruitstrevend in verbindingen', werkt het ministerie van Verkeer en Waterstaat aan de duurzame bescherming tegen het water en aan veilige verbindingen van internationale kwaliteit. We maken daarvoor vernieuwend beleid en zorgen voor de uitvoering en handhaving. Met als belangrijkste uitgangspunten de bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid van Nederland. En met oog voor de eigen verantwoordelijkheden van burgers, bedrijven en andere overheden.</p> <p>Motieven door de hele serie heen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat betekent het voor Nederlanders? • Wat doen bedrijven daarvoor? • Wat doet de overheid/VenW/RWS? • Innovatieve ontwikkelingen • Nationale trots: wat betekent Nederland internationaal? • De Club van Maarsen
Wat is de reden voor het ministerie/bestuursorgaan om in de coproductie te investeren? (gebaseerd op welk aanvaard beleid)	RWS is als onlangs gevormd agentschap bezig met een veranderslag om in 2008 de meest publieksgericht overheidsorganisatie te worden. Hiertoe wordt er in de jaren 2006-2007 een inhaalprogramma Groot Onderhoud uitgevoerd. Dit betreft het Hoofdwegennet en het hoofdvaarwegennet.

Wordt de bijdrage van het ministerie/bestuursorgaan in aan- en aftiteling genoemd?	Ja						
Geef de te gebruiken aan- en aftiteling weer.	Dit programma is een coproductie van RTL en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.						
Geef de te gebruiken aftiteling weer waarin wordt aangegeven met welke inhoudelijke bedoeling de bijdrage is geleverd (motivatie).	Dit programma is een coproductie van RTL en het Ministerie van Verkeer en Waterstaat in het kader van Groot Onderhoud 2006 en Nederland Leeft met Water.						
Is de coproductie een aanvulling op andere voorlichtingsactiviteiten?	Ja						
Is een communicatieplan beschikbaar? (zo ja bijvoegen bij deze aanmelding)	Ja						
Totale productiekosten	€ 1.231.527,= (voor 10 afleveringen)						
Hoe zijn de kosten verdeeld?	<table border="1"> <tr> <td>Ministerie(s)/bestuursorgaan:</td> <td>€ 600.000</td> </tr> <tr> <td>Omroep:</td> <td>€ 30.000</td> </tr> <tr> <td>Evt. derden: (uitsplitsen)</td> <td>€ 600.000</td> </tr> </table>	Ministerie(s)/bestuursorgaan:	€ 600.000	Omroep:	€ 30.000	Evt. derden: (uitsplitsen)	€ 600.000
Ministerie(s)/bestuursorgaan:	€ 600.000						
Omroep:	€ 30.000						
Evt. derden: (uitsplitsen)	€ 600.000						
Heeft het ministerie/bestuursorgaan een redactionele inbreng?	Ja						
Wat is de programmavorm? (serie, deel van serie, apart programma, etc.)	Documentaire / informatieve serie						
Wat voor soort programma is het? (educatief, entertainment, etc.)	Informatieve serie van 10 x 50 minuten						
Ruimte voor opmerkingen							

BIJLAGE 3

Hoge Naarderweg 78 ■■■ 1217 AH Hilversum ■■■
Postbus 1426 ■■■ 1200 BK Hilversum ■■■ cvdm@cvdn.nl ■■■ www.cvdn.nl
T 035 773 77 00 ■■■ F 035 773 77 99 ■■■

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
t.a.v. Directie Communicatie
Postbus 20011
2500 EA s'-GRAVENHAGE

Datum 18 maart 2008	Onderwerp onderzoek coproducties		
Uw kenmerk	Ons kenmerk SBO-001415-jvb	Contactpersoon J.G. Vosselman Bosch	Doorkiesnummer (035) 7737 709

Geachte heer / mevrouw,

Enige tijd geleden verschenen in de media kritische berichten over de wijze waarop de overheid haar communicatiebeleid vorm geeft door cofinanciering van audiovisuele producties.

De minister van OCW heeft in een debat met de Kamer vervolgens de toezegging gedaan dat in kaart zal worden gebracht hoe de betrokken departementen bij het aangaan van overeenkomsten met omroepen omgaan met mediawettelijke voorschriften en voorschriften die zijn opgenomen in de Aanwijzingen voor coproducties van het ministerie van Algemene Zaken (regeling van 30 juni 2004, nr. 04R467628). Dit onderzoek, dat betrekking heeft op coproducties die zijn uitgezonden in de jaren 2006 en 2007, wordt uitgevoerd door het Commissariaat voor de Media.

Het welslagen van het onderzoek is afhankelijk van het bronnenmateriaal dat het Commissariaat moet analyseren. Momenteel beschikken wij nog uitsluitend over de formulieren waarmee coproducties zijn aangemeld bij de RVD. Voor het aanvullende materiaal wenden wij ons thans tot u.

In de eerste plaats verzoeken wij om toezending van het beeldmateriaal van de programma's waaraan uw departement financieel heeft bijgedragen. Bij voorkeur ontvangen wij dat materiaal op dvd.

Voorts schrijven de Aanwijzingen voor de coproductie voor dat van het programma waarin de overheid participeert een script of een synopsis voorhanden is en dat er een communicatieplan aan de coproductie ten grondslag ligt. Deze stukken zouden wij eveneens graag in ons bezit willen krijgen.

Teneinde te kunnen bepalen welk deel van de productiekosten de overheid uiteindelijk voor haar rekening heeft genomen, zouden wij tot slot willen beschikken over de eindafrekening met de omroep.

De programmaonderdelen waar onze vragen betrekking op hebben zijn opgesomd in de bijlage.

In verband met tijdige afronding van het onderzoek is het noodzakelijk dat beeldmateriaal en schriftelijke stukken uiterlijk 15 april in ons bezit zijn. Indien u onverhoopt niet in staat bent aan ons verzoek te voldoen dan vragen wij u ons dat schriftelijk te laten weten voor genoemde datum.

Hoogachtend,
COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA,

mr. Inge Brakman
voorzitter

LIJST MET OPGEVRAAGDE COPRODUCTIES PER MINISTERIE

Coproducties ministerie van Buitenlandse Zaken (+NCDO) 2006 en 2007.

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Vreemde tralies	EO	2007
2.	Kids XL	KRO	2007
3.	Lotsbestemming Surinaamse Indianen	NPS	2007
4.	Terug	NPS	2007
5.	Bouwen aan wereld	lokaal	2007
6.	AIDS Avenue	NPS	2007
7.	7 years	NPS	2007
8.	That's life	IKON	2007
9.	De Fryske dream	Omr. Fryslân	2007
10.	Stille rampen	IKON	2007
11.	Een antropologe in Afghanistan	RTV NH	2007
12.	6pack save the universe Suriname	MTV	2007
13.	Club van 100	RVU	2007
14.	Is dit de wil van Allah	NMO	2007
15.	Nederland in bedrijf (samen met EZ en LNV)	RTL7	2006
16.	Apperativo	RTL4	2006
17.	A revolution is not a teaparty	NPS/AT5	2006
18.	Kleurrijk Suriname	??	2006
19.	Door de ogen van een kunstenaar	AVRO	2006
20.	African parks	AVRO	2006
21.	African school	Llink	2006
22.	Aval=voedsel	VPRO	2006
23.	Red nose Cuba	NPS	2006
24.	Bløf in Bhutan, the movie	Llink	2006
25.	Bouwen aan de wereld	lokaal/regio	2006
26.	Expeditie Oeganda	Rijnmond	2006
27.	Hart in ontwikkeling	SBS6	2006
28.	In uitvoering	Llink	2006
29.	Noise is my voice Colorful radio	Llink/	2006
30.	Paul Rosenmöller en ...	IKON	2006
31.	Sexuele gezondheid en rechten in Bangladesh	IKON	2006
32.	Llink op reis	Llink	2006
33.	Ready to reality	Omr. Brabant	2006
34.	Vergeeten ouderen	NCRV	2006
35.	Videotrip to Brasil	MTV	2006

36.	Warzone	Llink	2006
37.	Wereldstemwijzer The Box	MTV/TMF/ 2006	2006
38.	In uitvoering	Llink	2006
39.	Wereldburen (sporen uit het oosten)	NMO	2006
40.	De gebroken belofte voorbij	Llink	2006
41.	Het verloren kind in mij	Human	2006

Coproducties ministerie van Justitie 2006 en 2007.

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Tuinruimers	SBS6	2007
2.	Piet's Weerbericht	SBS6	2007
3.	Bavaria city racing	SBS6	2006
4.	De Grote Beurt	SBS6	2006
5.	De Grote Beurt	SBS6	2006
6.	De Grote Beurt	SBS6	2006
7.	Gotcha	SBS6	2006
8.	Hart in actie	SBS6	2006
9.	Hart van Oranje	SBS6	2006
10.	Harten jagers	SBS6	2006
11.	Het blok (extra)	SBS6	2006
12.	Oranje journaal	SBS6	2006
13.	Passion for fashion	SBS6	2006
14.	Samenwonen	SBS6	2006
15.	Shownieuws vroeg	SBS6	2006
16.	Shownieuws vroeg	SBS6	2006
17.	Tuinruimers	SBS6	2006
18.	Tuinruimers	SBS6	2006
19.	TV Mediator	omr. Flevoland	2006
20.	Van rommelzolder tot droomhuis	SBS6	2006
21.	Piet's weerbericht	SBS6	2006
22.	Werkplek make-over	SBS6	2006
23.	Oranje journaal	SBS6	2006
24.	Tuinruimers	SBS6	2006
25.	Retourtje geluk	SBS6	2006
26.	De grote Beurt	SBS6	2006

Coproducties ministerie van Economische Zaken 2006 en 2007.

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Buitenland? Buitenkans (Grenzeloos ondernemen)	RVU	2007
2.	Wereldwijd ondernemen	RTL7	2007
3.	Energy Survival	KRO	2007
4.	Het beste idee van Nederland	SBS6	2007
5.	Energy Survival	KRO	2007
6.	Het beste idee van Nederland	Veronica	2006
7.	Met grenzeloze ambitie/ What does it take	RTL5 en7	2006

Coproducties ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2006 en 2007.

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Nationale landschappen	NCRV	2007
2.	Mc Donalds kitchen	Llink	2007
3.	Food & Fit	RTL	2007
4.	Waterwegen in Limburg	NCRV / L1	2007
5.	Ronde van het groene hart	SBS6	2007
6.	Food & Fit	RTL	2007
7.	Nederland in bedrijf	RTL7	2006
8.	Food & Fit najaar	RTL	2006
9.	Food & Fit voorjaar	RTL	2006
10.	Aperitivo	RTL4	2006
11.	Tuinruimers	SBS6	2006
12.	Rondje Delta	NCRV	2006

Coproducties ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2006 en 2007.

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Prautotype	RTL	2007
2.	Kies beter	RTL	2007
3.	Nationaal zorgspreekuur	MAX	2007
4.	Liefs uit	Rijnmond,L1, omr. Flevoland	2006
5.	Sneller beter	MAX	2006
6.	Babyboom	NCRV	2006

**Coproducties ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieu 2006 en 2007.**

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Prautotype	RTL	2007
2.	De gouden piramide	AVRO	2007
3.	Noordpool FM	3FM/NPS	2007
4.	Waterwegen in Limburg	NCRV/L1	2007
5.	Ronde van het groene hart	SBS6	2007
6.	Energie label voor woningen	RTL/SBS	2006
7.	Food & Fit najaar	RTL	2006
8.	De gouden piramide	AVRO	2006
9.	De rijksbouwmeester	AVRO	2006
10.	Waterwegen in Limburg	NCRV	2006
11.	Van kavel tot kasteel	RTL4	2006

Coproducties ministerie van Verkeer en Waterstaat 2006 en 2007.

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Blik op de weg	AVRO	2007
2.	Nationaal verkeersexamen	SBS6	2007
3.	Bikes en helmets	TMF	2007
4.	Bestemming Nederland	RTL	2007
5.	Nederland onderweg	RTL7	2007
6.	Vakwerk NL	RTL7	2007
7.	Stille banden in de Grote Beurt	Veronica	2007
8.	Auto's	Jetix	2006
9.	Achter de dijken	MAX/RTV NH	2006
10.	Het nieuwe rijden (Gek op wielen)	RTL7	2006
11.	Nationaal verkeersexamen	SBS6	2006
12.	Nationale Kids TV	Jetix	2006
13.	Nationale Kids TV 2	Jetix	2006
14.	Rondje Delta	NCRV	2006

**Coproducties ministerie van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties 2006 en 2007.**

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Flikken Maastricht	TROS	2007
2.	Coolpolitics verkiezingsreports	MTV	2006
3.	Nationale Kids TV	Jetix	2006
4.	Nationale Kids TV 2	Jetix	2006

Coproducties ministerie van Defensie 2006 en 2007.

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Dutchmill	RTL5	2006

Coproducties ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2006 en 2007.

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Help ik krijg een baan	RTL	2006
2.	Slam FM Leerbanen	Slam FM	2006
3.	Switch / werken aan zee	RVU	2006
4.	Werk zat	RVU	2006
5.	Zet ze aan het werk	RTL	2006
6.	Arbeidvitaminen	AVRO	2006

Coproducties ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 2006 en 2007.

	naam coproductie	omroep	jaar
1.	Hoe? Zo!	Teleac/NOT	2007

BIJLAGE 4

GEGEVENS PROGRAMMAONDERDEEL

<i>Nummer</i>	nummer uit overzicht
<i>Programmaonderdeel</i>	Naam programmaonderdeel
<i>Uitzenddag –datum</i>	Dag dd-mm-jjjj (indien bekend, anders 'onbekend' vermelden)
<i>Aflevering</i>	Nr. (indien bekend vermelden welke afleveringen, anders 'onbekend' vermelden)
<i>Omroep</i>	AVRO/Nickelodeon/Tele 2/imode/...
<i>Medium</i>	audio/video
<i>Betrokken bestuursorgaan</i>	

MONITORING GEGEVENS

<i>Medewerker PTZ</i>	Naam
<i>Datum controle</i>	dd-mm-jjj
<i>Opslagmedium</i>	DVD, CD Rom, VHS, HD

VERMELDING CO-PRODUCTIE

(Aanwijzing 3)

<i>Vermelding bestuursorgaan bij co-productie</i>	Ministerie, agentschap of ZBO op aan- of aftiteling vermeld. Vermeld het vermelde bestuursorgaan. Het gaat hier om rijksinstellingen dus niet om provincies of andere overheidsinstellingen.
<i>Wijze van vermelden</i>	Hoe wordt het bestuursorgaan vermeld? Vermeld tekst, vorm en plek: 'co-producent'/'met dank aan'/'mede mogelijk gemaakt door', op aan- of aftiteling, billboard.
<i>Toevoeging over oogmerk</i>	Eventuele toevoeging mbt het oogmerk van het bestuursorgaan om tot co-producen over te gaan aangetroffen, op aan- of aftiteling.

TYPE PROGRAMMAONDERDEEL

(Aanwijzing 2a)

<i>MJB code volgens PTZ</i>	Naar inschatting medewerker.
<i>Nieuws/actualiteiten of politieke informatie?</i>	ja/nee (indien ja vermelden welke categorie)
<i>SKO programmacategorie</i>	Uitzoeken adhv sko data.

BEWINDSPERSOON

(Aanwijzing 2b)

<i>Bewindspersoon in programmaonderdeel</i>	Aanwezigheid minister of staatssecretaris in programmaonderdeel. Vermeld naam en ministerie.
---	--

OVERIG

<i>Opmerkingen</i>	'Betrokkenheid ministerie blijkt op andere manier dan aanwezigheid bewindspersoon' of andere bijzonderheden die van belang kunnen zijn in dit kader.
--------------------	--